

DECIZIA Nr.418
din 3 iulie 2014

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin.(2) teza a doua și art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art.46 alin.(1) din Legea administrației publice locale nr.215/2001

Publicată în Monitorul Oficial nr.563 din 30.07.2014

Augustin Zegrean	— președinte
Valer Dorneanu	— judecător
Toni Greblă	— judecător
Petre Lăzăroi	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Doina Suliman	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea în ședința din 24 iunie 2014 a reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin.(2) și art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art.46 alin.(1) din Legea nr.215/2001 a administrației publice locale, excepție ridicată de Steluța Gustica Cătănicu în Dosarul nr.556/33/2013 al Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului nr.72D/2014 al Curții Constituționale.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 24 iunie 2014, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul dispozițiilor art.57 și art.58 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a dispus amânarea pronunțării pentru data de 2 iulie 2014 și, ulterior, pentru data de 3 iulie 2014, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 2 decembrie 2013, astfel cum a fost îndreptată prin Încheierea din 10 ianuarie 2014, pronunțată în Dosarul nr.556/33/2013, **Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin.(2) și art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, a art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali și a art.46 alin.(1) din Legea nr.215/2001 a administrației publice locale.**

4. Excepția a fost ridicată de Steluța Gustica Cătănicu într-o cauză având ca obiect anularea unui raport de evaluare emis de Agenția Națională de Integritate cu privire la un conflict de interese/o stare de incompatibilitate.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate autoarea susține, în esență, că prevederile art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010 încalcă dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție, deoarece normele de lege criticate sunt imperfecte, reglementând într-un singur alineat situații juridice diferite,

care produc efecte juridice diferite. Or, norma fundamentală invocată presupune ca legiuitorul „să formuleze norma legală clar, fluent, inteligibil, fără dificultăți sintactice sau echivoce”. În acest sens se invocă deciziile Curții Constituționale nr.415 din 14 aprilie 2010 și nr.1.018 din 19 iulie 2010 și dispozițiile art.47 alin.(1) și art.48 alin.(1) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

6. Referitor la art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 susține că termenul de prescripție de 3 ani, instituit de legiuitor doar pentru situațiile de incompatibilitate care au încetat înainte de sesizarea Agenției Naționale de Integritate, încalcă principiul egalității tuturor cetățenilor în fața legii. A admite că termenul de 3 ani de prescripție a aplicării sancțiunii a fost stabilit de legiuitor doar pentru abaterile disciplinare constatate sub forma incompatibilităților (care au încetat înainte de sesizarea Agenției), nu și pentru abaterile disciplinare constatate sub forma conflictelor de interese (care au încetat, în aceleași condiții), ar însemna acceptarea faptului că, prin această omisiune discreționară, se instituie un tratament privilegiat pentru incompatibilități — ca abatere disciplinară și se creează, implicit, o discriminare față de abaterile disciplinare constatate sub forma conflictelor de interese (în aceleași condiții).

7. Mai mult, prin această omisiune, abaterile sub forma conflictelor de interese sunt lăsate în afara domeniului de aplicare a prescripției răspunderii disciplinare, acestea devenind imprescriptibile, fapt inacceptabil din punctul de vedere al principiilor care guvernează răspunderea juridică. În susținerea criticii de neconstituționalitate este invocată Decizia Curții Constituționale nr.136 din 23 martie 2004.

8. Referitor la prevederile art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 susține că acestea nu sunt formulate într-un limbaj clar și precis, care să excludă orice echivoc. Astfel, contrar jurisprudenței în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Constituționale, expresia „*dacă au posibilitatea să anticipeze că o decizie a autorității publice din care fac parte ar putea prezenta un beneficiu sau un dezavantaj pentru sine*” este imprecisă și inadecvată față de posibilitatea individului căruia i se adresează de a-și controla conduita. Textul de lege criticat, astfel cum este formulat, încalcă normele de tehnică legislativă și prin aceea că verbul nu este utilizat „*la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a accentua caracterul imperativ al dispoziției respective*”, astfel cum stabilește art.38 alin.(2) din Legea nr.24/2000.

9. De asemenea, expresia „*angajament, indiferent de natura acestuia*” din cuprinsul art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 cuprinde o formulare generală, care nu poate fi determinată, fiind în discordanță cu exigențele impuse de normele de tehnică legislativă. Prin modul în care este redactat, acest text de lege s-ar putea interpreta că alesul local se află în conflict de interes dacă ar crea beneficiu sau un dezavantaj implicit pentru instituția al cărei angajat este, deoarece prevederea de lege criticată nu distinge între „*orice persoană juridică*” și autoritatea publică din care face parte cel căruia i se adresează norma juridică.

10. Referitor la prevederile art.46 alin.(1) din Legea nr.215/2001 susține că acestea încalcă principiul egalității în drepturi. Astfel, interdicția impusă primarilor și viceprimarilor, prin art.76 din Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, care limitează sfera conflictului de interes până la „*rudetele de gradul I*” creează pentru aceștia un privilegiu în fața legii și a autorităților, în timp ce extinderea discreționară a interdicției „*până la rudetele de gradul al patrulea*”, reglementată prin art.46 din Legea nr.215/2001, pentru consilierii locali, creează o discriminare, nefiind permis a se face discriminări între cetățeni, care trebuie tratați identic, în situații identice. Or, consilierii locali au același statut — aleși locali — cu primarii, viceprimarii, primarul general sau viceprimarii municipiului București.

11. **Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal** opinează în sensul respingerii excepției de neconstituționalitate.

12. Potrivit dispozițiilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Avocatul Poporului** apreciază că prevederile de lege criticate sunt constituționale. Apreciază că interdicția de a mai exercita, timp de 3 ani, o funcție sau o demnitate publică, cu excepția celor electorale, este o sancțiune cu natură juridică distinctă, aplicându-se în mod egal tuturor celor vizați de norma juridică. În ceea ce privește art.26 din Legea nr.176/2010, precizează că raportul de evaluare reprezintă un act rezultat din activitatea Agenției Naționale de Integritate, iar comunicarea acestui raport, cuprinzând date referitoare la presupusa existență a elementelor de conflict de interese în cazul persoanei evaluate, către autoritățile publice desemnate prin lege, în vederea dispunerii măsurilor legale, nu este contrară drepturilor fundamentale invocate, o asemenea măsură fiind inerentă aducerii la îndeplinire a scopului legal al Agenției Naționale de Integritate.

14. Referitor la critica de neconstituționalitate a art.46 alin.(1) din Legea nr.215/2001, precum și a art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004, față de art.1 alin.(5) și art.16 din Constituție, consideră că prevederile de lege criticate nu conțin norme discriminatorii, iar, pe de altă parte, potrivit art.16 alin.(3) din Constituție, funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate doar „în condițiile legii”. Rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut pentru consilier interdicția de a participa la dezbaterile și la adoptarea acelor hotărâri care au ca obiect probleme ce prezintă un interes material (patrimonial) pentru el ori pentru soțul (soția), afinii sau rudele sale până la gradul al patrulea inclusiv este aceea de a se asigura eliminarea subiectivismului și a interesului particular ori de grup în adoptarea hotărârilor consiliului local. Este cazul „conflictului de interese”, pe care Legea nr.161/2003 îl definește ca fiind situația în care cel ce exercită o demnitate sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin. Conflictul de interese privește toate categoriile de funcționari publici, precum și funcțiile de demnitate publică din sfera celor trei puteri ale statului, anume prevăzute în art.69 al legii. Aceleași considerente sunt aplicabile, *mutatis mutandis*, și în cazul art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile autoarei excepției, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, precum și ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierea de sesizare, îl constituie prevederile art.25 alin.(2) și art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.621 din 2 septembrie 2010, prevederile art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.912 din 7 octombrie 2004, și ale art.46 alin.(1) din Legea administrației publice locale nr.215/2001, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.123 din 20 februarie 2007.

18. Din examinarea criticii de neconstituționalitate formulate cu privire la art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010, Curtea constată că, în realitate, aceasta vizează prevederile art.25 alin. (2) teza a doua din lege, urmând a se pronunța asupra constituționalității acestor norme legale.

19. Prevederile art.25 alin.(2) teza a doua și ale art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 au următorul cuprins:

— art.25 alin.(2) teza a doua: „*Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.*”;

— art.26 alin.(3): „*Prin derogare de la dispozițiile legilor speciale care reglementează răspunderea disciplinară, sancțiunea poate fi aplicată în termen de cel mult 6 luni de la data rămânerii definitive a raportului de evaluare, potrivit prevederilor legale. În cazul în care cauza de incompatibilitate a încetat înainte de sesizarea Agenției, sancțiunea disciplinară poate fi aplicată în termen de 3 ani de la încetarea cauzei de incompatibilitate, dacă legea nu dispune altfel.*”.

Prevederile art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 au următorul cuprins: „*Aleșii locali au un interes personal într-o anumită problemă, dacă au posibilitatea să anticipeze că o decizie a autorității publice din care fac parte ar putea prezenta un beneficiu sau un dezavantaj pentru sine sau pentru: (...)*”

b) *orice persoană fizică sau juridică cu care au o relație de angajament, indiferent de natura acestuia;*”.

Prevederile art.46 alin.(1) din Legea nr.215/2001 au următorul cuprins: „*Nu poate lua parte la deliberare și la adoptarea hotărârilor consilierul local care, fie personal, fie prin soț, soție, afini sau rude până la gradul al patrulea inclusiv, are un interes patrimonial în problema supusă dezbaterilor consiliului local.*”.

20. Autoarea excepției de neconstituționalitate susține că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor din Constituție cuprinse în art.1 alin.(5) privind obligativitatea respectării Constituției, a supremației sale și a legilor și art.16 privind egalitatea în drepturi.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010 în raport cu criticile formulate, Curtea constată că aceasta este întemeiată, urmând să o admită pentru considerentele expuse în cele ce urmează.

22. Astfel, Curtea reține că prevederile de lege criticate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate exercitat pe calea excepției de neconstituționalitate, însă prin prisma unor critici de neconstituționalitate diferite de cele formulate în prezenta cauză (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr.481 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.86 din data de 4 februarie 2014, Decizia nr.483 din 21 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.82 din 31 ianuarie 2014, Decizia nr.391 din 2 iulie 2014, nepublicată încă).

23. Cu acele prilejuri, Curtea a observat că prevederile art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010 instituie sancțiunea decăderii din dreptul persoanei eliberate sau destituite din funcție ca urmare a săvârșirii abaterii disciplinare prevăzute de lege sau față de care s-a constatat existența conflictului de interese ori starea de incompatibilitate de a mai exercita o funcție sau o demnitate publică ce face obiectul prevederilor Legii nr.176/2010, o perioadă de 3 ani de la data eliberării, destituirii din funcția ori demnității publice respectivă sau a încetării de drept a mandatului. Această interdicție de 3 ani privește funcțiile sau demnitățile publice prevăzute de Legea nr.176/2010, cu excepția celor electorale.

24. Distinct de acestea, Curtea a reținut că, în contextul normativ de stabilire a unor interdicții în ceea ce privește funcțiile și demnitățile publice, prevederile art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010 instituie reguli specifice referitoare la ocuparea funcțiilor eligibile. Astfel, interdicția de a mai ocupa aceeași funcție eligibilă pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului reprezintă o sancțiune cu natură juridică distinctă, Curtea statuând că reglementarea supusă controlului de constituționalitate se integrează scopului legii — asigurarea integrității și transparenței în exercitarea funcțiilor și demnităților publice și prevenirea corupției instituționale și nu contravine normelor constituționale privind dreptul de a fi ales și restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

25. De asemenea, Curtea reține că prevederile art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010 au fost în atenția instanței de contencios constituțional cu prilejul soluționării conflictului juridic de natură constituțională dintre autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte (a se vedea Decizia nr.460 din 13 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.762 din 9 decembrie 2013).

26. Cu acel prilej, Curtea, constatând existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, prin omisiunea acestuia din urmă de a finaliza procedura parlamentară cu privire la sesizarea Agenției Naționale de Integritate, a decis că Senatul României „urmează să decidă cu privire la încetarea sau nu a calității de senator a domnului Mora Akos Daniel, după interpretarea legală a dispozițiilor art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010”.

27. Totodată, în considerentele Deciziei nr.460 din 13 noiembrie 2013, citată mai sus, Curtea a reținut că, în ceea ce privește hotărârea Senatului prin care se va dispune cu privire la problema în cauză, aceasta se va întemeia pe dispozițiile art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010, text de lege care prevede că: *„Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.”*

28. Observând interpretările de care este susceptibil textul de lege menționat: pe de o parte, interpretarea, potrivit căreia termenul „*aceeași*” instituit de legiuitor nu poate fi interpretat ca fiind sinonim cu „*toate*”, legiuitorul evidențiind tocmai identitatea funcției eligibile respective, iar, pe de altă parte, interpretarea conform căreia, odată constatată definitiv existența unei stări de incompatibilitate, persoana în sarcina căreia această stare a fost stabilită decade din dreptul de a mai ocupa orice altă funcție de natura celei care a generat starea de incompatibilitate, Curtea Constituțională a statuat că trebuie să existe o concordanță între litera și voința inițială a legiuitorului.

29. În aceste condiții, Curtea a considerat că Parlamentul României trebuie să declanșeze procedura legislativă în scopul adoptării unei legi prin care se interpretează dispozițiile art.25 alin.(2) din Legea nr.176/2010.

30. Sub acest aspect, Curtea reamintește că forța obligatorie ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Cu alte cuvinte, atât considerentele, cât și dispozitivul deciziilor sale sunt general obligatorii și se impun cu aceeași forță tuturor subiectelor de drept (a se vedea, în acest sens, Decizia Plenumului Curții Constituționale nr.1/1995 privind obligativitatea deciziilor sale pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.16 din 26 ianuarie 1995, Decizia nr.1.415 din 4 noiembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.796 din 23 noiembrie 2009, și Decizia nr.414 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010).

31. Cu toate acestea, Curtea constată că, până la momentul pronunțării prezentei decizii, contrar art.147 alin.(4) din Constituție, potrivit căruia *„De la data publicării, deciziile Curții Constituționale sunt*

general obligatorii”, Parlamentul nu a adoptat o lege care să clarifice sensul sintagmei „*aceeași funcție*” din cuprinsul art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010.

32. Chiar dacă în ipoteza de față este în discuție o inacțiune a autorității legiuitoare legislative, Curtea, în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției, stabilit prin art.142 alin.(1) din Legea fundamentală, nu poate ignora viciul de neconstituționalitate astfel creat.

33. De aceea, în absența unei legi care să lămurească semnificația sintagmei menționate, Curtea constată că persistența unei norme, care, prin neclaritatea sa, este susceptibilă de interpretări multiple, ce pot conduce la adoptarea unor soluții juridice diametral opuse într-un domeniu fundamental al statului de drept — ocuparea funcțiilor eligibile —, este contrară principiului constituțional al obligativității respectării Constituției, supremației sale și a legilor.

34. Potrivit jurisprudenței sale, Curtea a consacrat posibilitatea și obligația sa de a interveni, ori de câte ori este sesizată, în cazul în care un text legal poate genera interpretări de natură a aduce atingere prevederilor constituționale. Fără a nega rolul constituțional al Parlamentului de „*unică autoritate legiuitoare a țării*” consacrat de art.61 din Legea fundamentală, Curtea Constituțională reține că, în cazul în care un text legal poate genera interpretări diferite, este obligată să intervină ori de câte ori acele interpretări generează încălcări ale prevederilor Legii fundamentale. Constituția reprezintă cadrul și măsura în care legiuitorul și celelalte autorități pot acționa; astfel și interpretările care se pot aduce normei juridice trebuie să țină cont de această exigență de ordin constituțional cuprinsă chiar în art.1 alin.(5) din Legea fundamentală, potrivit căruia în România, respectarea Constituției și a supremației sale este obligatorie (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr.1.092 din 18 decembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.67 din 31 ianuarie 2013).

35. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut în repetate rânduri că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr.189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr.647 din 5 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.921 din 14 noiembrie 2006, Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.584 din 17 august 2010, Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.53 din 23 ianuarie 2012, și Decizia nr.26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.116 din 15 februarie 2012). În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că legea trebuie, într-adevăr, să fie accesibilă justițiabilului și previzibilă în ceea ce privește efectele sale. Pentru ca legea să satisfacă cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrarului. În plus, nu poate fi considerată „*lege*” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își adapteze conduita în funcție de aceasta; apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el trebuie să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52, și Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pronunțată în Cauza *Sissanis împotriva României*, paragraful 66).

36. Sub acest aspect, pentru a corespunde exigențelor de claritate, precizie și previzibilitate, Curtea constată că prevederile art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010, în partea referitoare la „*aceeași funcție*”, trebuie interpretate în sensul voinței legiuitorului de asigurare a integrității în exercitarea funcțiilor publice, inclusiv prin stabilirea unor interdicții și aplicarea unor sancțiuni în cazul persoanelor cu privire la care s-a constatat încălcarea regimului incompatibilităților sau conflictului de interese.

37. Astfel, plecând de la premisa că intenția legiuitorului a fost aceea de a sancționa persoanele cu privire la care s-a constatat încălcarea regimului juridic privind incompatibilitățile sau conflictul de interese, fără a face vreo diferență între tipul funcțiilor electiv deținute, Curtea constată că atribuirea pentru sintagma „*aceeași funcție*” a înțelesului unic de funcția care a generat starea de incompatibilitate sau conflict de interese este de natură să lipsească de eficacitate norma juridică respectivă, contrar spiritului Legii nr.176/2010.

38. În acest context, Curtea reține că importanța și necesitatea reglementărilor în materia combaterii corupției și promovării integrității în sectorul public, în cadrul sistemului normativ național, sunt cunoscute și acceptate, aceste reglementări reprezentând răspunsul la o cerință reală a societății românești și o componentă de bază a dialogului României cu partenerii săi europeni, în cadrul procesului de evaluare a modului de îndeplinire a obligațiilor asumate de aceasta ca stat membru al Uniunii Europene. În jurisprudența sa (a se vedea, de exemplu, Decizia nr.1.412 din 16 decembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.158 din 13 martie 2009, sau Decizia

nr.1.082 din 8 septembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.659 din 3 octombrie 2009), Curtea a statuat, printre altele, că din rațiuni de prevenire a faptelor de corupție de către anumite categorii de personal, anume individualizat, legiuitorul este liber să instituie în sarcina acelui personal obligații suplimentare, tocmai în considerarea activității pe care acesta o desfășoară, activitate de o anumită natură și importanță.

39. Or, în interpretarea potrivit căreia o persoană cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese poate ocupa o altă funcție eligibilă decât cea care a generat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese, textul legal este în mod vădit contrar semnificației avute în vedere de legiuitor, care, prin Legea nr.176/2010, a urmărit asigurarea integrității și transparenței în exercitarea tuturor funcțiilor și demnităților publice și al cărei scop este acela de a sancționa persoana în cauză prin stabilirea interdicției de a mai ocupa oricare dintre funcțiile eligibile.

40. De asemenea, a accepta interpretarea conform căreia unei persoane constatate a fi în stare de incompatibilitate sau conflict de interese îi este interzis să mai ocupe doar funcția care a generat starea de incompatibilitate sau conflictul de interese, putând, în schimb, ocupa orice altă funcție eligibilă, ar pune, practic, la îndemâna categoriilor de persoane vizate de Legea nr.176/2010 un procedeu extrem de simplu de eludare a legii și a aplicabilității sancțiunilor instituite de aceasta, aspect de neconceput într-un stat de drept.

41. Pe cale de consecință, pentru a integra prevederile art. 25 alin.(2) teza a doua în litera și spiritul Legii nr.176/2010, astfel încât acestea să corespundă voinței reale avute de legiuitor la momentul adoptării lor, conținutul acestora trebuie interpretat în sensul că odată constatată definitiv existența unei stări de incompatibilitate sau conflict de interese, persoana în sarcina căreia această stare a fost stabilită decede din dreptul de a mai ocupa orice altă funcție eligibilă, prevăzută de art.1 din lege, pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului. Curtea menționează că, în litera și spiritul legii, poate subzista doar interpretarea potrivit căreia o persoană care a ocupat, spre exemplu, funcția de consilier local sau județean și cu privire la care s-a constatat starea de incompatibilitate sau încălcarea regimului privind conflictul de interese nu mai poate ocupa, pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului, nicio altă funcție eligibilă (spre exemplu, senator, deputat, primar, consilier local etc.).

42. Curtea constată, de asemenea, că numai în această interpretare prevederile de lege supuse controlului de constituționalitate sunt conforme dispozițiilor art.16 alin.(3) din Legea fundamentală, potrivit căreia funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate în condițiile legii. Într-adevăr, Constituția lasă la aprecierea legiuitorului ordinar stabilirea condițiilor de ocupare a funcțiilor și demnităților publice, însă acesta trebuie să se conformeze cerințelor de claritate și precizie a normei. În același timp, doar în această interpretare, sintagma „*aceeași funcție*” îl poate avertiza în mod inechivoc pe destinatarul său asupra gravității consecințelor nerespectării enunțului legal pe care îl cuprinde, astfel încât dreptul la ocuparea și exercitarea funcțiilor publice eligibile să nu rămână teoretic și iluzoriu.

43. Față de considerentele expuse, Curtea constată că, pentru a fi în acord cu Legea fundamentală și pentru a corespunde voinței reale a legiuitorului, sintagma „*aceeași funcție*” din cuprinsul art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr. 176/2010 nu poate primi nicio altă semnificație decât aceea că noțiunea „*aceeași*” din cuprinsul său se referă la oricare dintre funcțiile eligibile prevăzute de art.1 din Legea nr. 176/2010.

44. Curtea Constituțională a stabilit că, indiferent de interpretările ce se pot aduce unui text, atunci când Curtea Constituțională a hotărât că numai o anumită interpretare este conformă cu Constituția, menținându-se astfel prezumția de constituționalitate a textului în această interpretare, atât instanțele judecătorești, cât și organele administrative trebuie să se conformeze deciziei Curții și să o aplice ca atare (a se vedea Decizia nr.536 din 28 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.482 din 7 iulie 2011).

45. Curtea nu declară neconstituțională o prevedere legală, astfel că nu se produc consecințe asupra existenței normative în ordinea juridică a normei supuse controlului, ci se stabilește doar, pe cale de interpretare, un unic înțeles constituțional al art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010.

46. Față de cele expuse, Curtea constată că dispozițiile art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010 sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate funcțiile eligibile prevăzute de art.1 din aceeași lege și nicio autoritate nu poate ignora înțelesul constituțional astfel stabilit.

47. Examinând excepția de neconstituționalitate a art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010, Curtea reține că prevederile de lege criticate, instituind reguli referitoare la aplicarea sancțiunii disciplinare în cazul constatării stării de incompatibilitate, nu au legătură cu soluționarea cauzei, deoarece obiectul acesteia îl constituie acțiunea în contencios administrativ formulată împotriva unui raport de evaluare prin care Agenția Națională de Integritate a constatat un conflict de interese. În consecință, potrivit dispozițiilor art.29 alin.(1) și (6) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții

Constituționale, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 este inadmisibilă.

48. Pe de altă parte, critica de neconstituționalitate a art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 este formulată din perspectiva unei omisiuni de reglementare, în sensul că textul de lege nu stabilește și reguli privind termenul de prescripție a aplicării sancțiunilor disciplinare în cazul constatării conflictului de interese. Or, potrivit art.2 alin.(3) din Legea nr.47/1992, Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea completa prevederile de lege supuse controlului.

49. De asemenea, examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004, Curtea observă că autoarea excepției nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci susține, în realitate, aspecte care țin de interpretarea și aplicarea legii de către autoritățile publice. Or, controlul de constituționalitate semnifică verificarea conformității prevederilor legale criticate cu normele și principiile fundamentale invocate, în limita unor critici ce vizează evidențierea unui raport de contrarietate dintre acestea, și nu interpretarea sau modificarea ori completarea textelor legale. Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 urmează să fie respinsă ca inadmisibilă.

50. Examinând excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.46 alin.(1) din Legea nr.215/2001, Curtea reține că acestea au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate (a se vedea Decizia nr.951 din 25 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.618 din 14 septembrie 2009).

51. Cu acel prilej, Curtea a reținut că prevederile legale criticate reprezintă garanții ale imparțialității autorităților publice și a membrilor consiliilor locale în exercitarea atribuțiilor lor. Potrivit art.16 alin.(3) din Constituție, funcțiile și demnitățile publice pot fi ocupate doar „în condițiile legii”. Rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut pentru consilierul local interdicția de a participa la dezbateră și la adoptarea acelor hotărâri care au ca obiect probleme ce prezintă un interes material (patrimonial) pentru el ori pentru soțul (soția), afinii sau rudele sale până la gradul al patrulea inclusiv este aceea de a se asigura eliminarea subiectivismului și a interesului particular ori de grup în adoptarea hotărârilor consiliului local. Este cazul „*conflictului de interese*”, pe care Legea nr.161/2003 îl definește ca fiind situația în care cel ce exercită o demnitate sau o funcție publică are un interes personal de natură patrimonială, care ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate a atribuțiilor care îi revin. Conflictul de interese privește toate categoriile de funcționari publici, precum și funcțiile și demnitățile publice din sfera celor trei puteri ale statului, evident prin prisma atribuțiilor care caracterizează fiecare funcție în parte.

52. Având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, cele statuate prin decizia menționată își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

53. Pe cale de consecință, reținând că prevederile de lege criticate stabilesc reguli specifice privind exercitarea funcției de consilier local, fără a institui privilegii sau discriminări pe considerente arbitrare în cadrul categoriei de persoane vizate, Curtea nu poate constata încălcarea dispozițiilor din Constituție invocate de autoarea excepției.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.1—3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Steluța Gustica Cătănicu în Dosarul nr.556/33/2013 al Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și constată că prevederile art.25 alin.(2) teza a doua din Legea nr.176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr.144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative sunt constituționale în măsura în care sintagma „*aceeași funcție*” se referă la toate *funcțiile eligibile* prevăzute de art.1 din aceeași lege.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art.26 alin.(3) din Legea nr.176/2010 și ale art.75 lit.b) din Legea nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali, excepție ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești.

3. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că prevederile art.46 alin.(1) din Legea administrației publice locale nr.215/2001 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Curții de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 iulie 2014.